

CERCETAREA EXPERIMENTALĂ A EMOȚIILOR NEGATIVE ÎN ADOLESCENȚĂ¹

*Iulia Racu, conf. univ., dr. hab.,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
Mirela Stanciu, drd.,
consilier școlar, LT „Sfântul Ioan de la Salle”, Pildești, județul Neamț*

THE EXPERIMENTAL STUDY OF NEGATIVE EMOTIONS IN ADOLESCENCE

*Iulia Racu, Dr. Hab., Assoc. Prof.,
“Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau
ORCID: 0000-0002-9096-7121
racu.iulia9@gmail.com
Mirela Stanciu, PhD candidate,
School counselor, TL „Sfântul Ioan de la Salle”, Pildești, Neamț county
ORCID: 0000-0001-9569-6183
mirela22ro@yahoo.com*

CZU: 159.922.8

DOI: 10.46727/c.v1.24-25-03-2023.p57-61

Abstract. A fundamental phase in the human development is adolescence. Defining for adolescence are the complex and complicated biological, cognitive and psychosocial modifications. The large changes and evolutions on all the plans influence significantly the emotional sphere of adolescents. The emotional experiences reach a pronounced intensity and instability. Adolescents demonstrates emotional instability and inconstancy, an exacerbation of negative emotions (anxiety and depression). As results of experimental study of negative emotions at adolescents we worriedly, we find that most of the adolescents, more than half of them (59,60% and 8,90%) have a moderate and high level of anxiety. A comparative analysis at the level of adolescents' batch, depending on the dimension of gender, concerning the anxiety, allows us to declare that the high level of anxiety is more characteristic to girls. For depressive states: more than half of the adolescents (53,10% and 2,10%) experience moderate and high levels of depressive states. The correlation coefficient between anxiety and the depressive states confirms the existence of an interrelationship between anxiety and depressive feelings. Even though there are no gender differences in manifesting the depressive states at adolescents, the girls have an obvious higher frequency for depressive states than boys.

Keywords: negative emotions, anxiety, depressive states, adolescence

Statisticile recente prezentate de diferite organisme mondiale și europene cu referire la problemele și tulburările emoționale și comportamentale îngrijorează, evidențiindu-se o creștere alarmantă a numărului persoanelor afectate de anxietate și depresie. În afară de adulți, anxietatea și stările depresive se întâlnesc și la adolescenți. Statistici mai recente arată că peste 20% din copii și adolescenți sunt diagnosticați cu tulburări de anxietate, și 14,4% din adolescenții cu vârsta cuprinsă între 12 și 17 ani suferă de episoade depresive majore [5, p. 8].

Statisticile pentru România și Republica Moldova se înscriu în cele prezentate la nivel mondial. În plus, vom menționa că în cele două țări a crescut din anul 2020 numărul de copii și adolescenți cu anxietate, fobii, stări depresive, ideeație suicidală, tulburări de comportament și tulburare hiperkinetică ce solicită suport psihoemoțional, astfel punându-se presiune pe activitatea serviciilor de sănătate mentală. [5, p. 9].

---

¹ Articolul este elaborat în cadrul proiectului *Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane*, cu cifrul: 20.80009.1606.10.

Adolescența este o etapă importantă și complexă în dezvoltarea umană [1, p. 77, 2, p. 204, 3, p. 354 – 355], ce înglobează diverse și multiple schimbări și metamorfoze evolutive în plan biologic, cognitiv și psihosocial, care conturează construcția identității și cristalizarea personalității, asigurându-se, astfel, tranziția la maturitate. Cadrul modificărilor biologice, restructurările în abilitățile cognitive, preocupările legate de identitate condiționează anxietate, frământări, stări depresive, agitație, agresivitate, revoltă, stres, acumulare de presiune [1, p. 178, 2, p. 206, 207, 208, 3 p. 356, 371, 390, 391, 392, 393]. Împreună cu schimbările legate de caracteristicile de vârstă, adolescenții de astăzi se confruntă cu numeroase provocări, probleme și riscuri: migrația părinților care determină creșterea adolescenților rămânând fără supravegherea acestora; problemele cu care se confruntă părinții adolescenților: violență, insecuritate, depresie, stres continuu, conflicte și dificultăți de relaționare; accesul ușor al adolescenților la diferite substanțe, cum ar fi alcoolul și drogurile; programele de educație din ce în ce mai solicitante și tehnologiile avansate, care ar putea determina dependența de jocuri video și internet [5, p. 9]. Experiențele enumerate influențează dezvoltarea sferei psihoemoționale și a sănătății mentale a adolescenților. Potrivit celor expuse, nu este de mirare că suntem martori la o creștere a numărului de adolescenți cu emotivitate negativă: anxietatea, stările depresive și ale fenomenelor psihologice corelate cu acestea: agresivitatea, stresul etc.

În contextul celor expuse, vom considera actual și important să investigăm complex și în detaliu emoțiile negative (anxietatea și stările depresive) la adolescenți atât pentru surprinderea specificului sferei emoționale, cât și pentru cunoașterea modului de dezvoltare a personalității adolescentului [5, p. 9].

Cercetarea experimentală a cuprins un eșantion din 269 de adolescenți cu vârste cuprinse între 14 și 19 ani: 143 adolescenți și 126 adolescente. Pentru cercetarea experimentală constatată am formulat următorul scop: *studiul specificului emoțiilor negative, precum și evidențierea relațiilor între emoțiile negative la adolescenți* [5, p. 49].

Conform scopului enunțat **am conturat niște obiective concrete** pentru cercetarea de constatare: 1) stabilirea modalităților de manifestare a emoțiilor negative (anxietate, stările depresive) la adolescenți în funcție de dimensiunile gen și vârstă; 2) identificarea relațiilor dintre emoțiile negative la adolescenți [5, p. 49].

Pentru experimentul de constatare am lansat următoarele ipoteze specifice:

1. *Presupunem că există diferențe de gen și de vârstă în manifestarea emoțiilor negative (anxietate și stările depresive) la adolescenți.*
2. *Presupunem că există relații între emoțiile negative (anxietate și stările depresive) la adolescenți* [5, p. 49].

Am conceptualizat modul de manifestare a emoțiilor cu valență negativă la adolescenți prin examinarea specificului anxietății și a stărilor depresive în funcție de dimensiunile gen și vârstă prin administrarea *Testul Autoaprecierea stărilor psihice Eysenck* și *Scala de deznădejde A. Beck* [5, p. 49, 50].

Figura 1 prezintă frecvențele adolescenților din lotul experimental pentru nivelul scăzut, moderat și ridicat de anxietate.

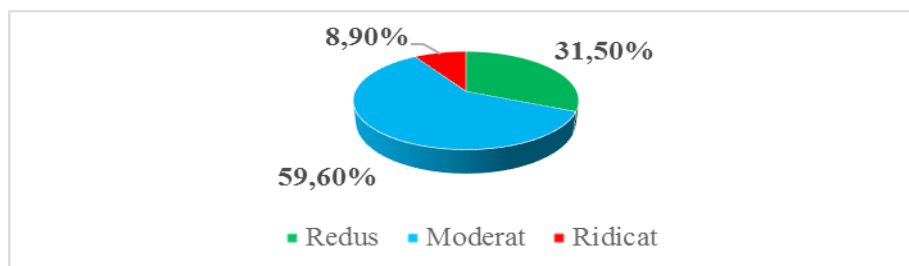

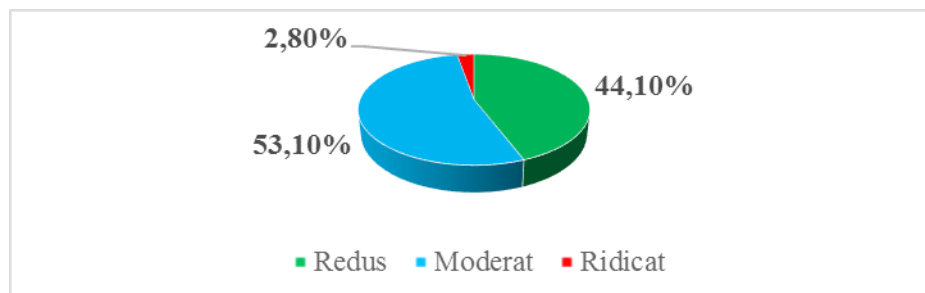
Fig.1. Distribuția rezultatelor privind variabila anxietate la adolescenți

Analiza frecvențelor din figura 1 ne permite să evidențiem prezența nivelului redus, moderat și ridicat de anxietate la adolescenți. Constatăm cu îngrijorare că cei mai mulți adolescenți, peste jumătate din ei (59,60% și 8,90%), prezintă nivel moderat și ridicat de anxietate. Nivelurile moderat și ridicat de anxietate, de care dau dovadă adolescenții, le considerăm disfuncționale deoarece cauzează blocaje în comportamente, minimizează și limitează resursele și potențialul adolescenților, diminuează capacitatea de învățare, randamentul și creativitatea în activități și deficiențe în comunicare. Toate caracteristicile evidențiate influențează bunăstarea psihoemoțională și nivelul armonios și optimal de funcționare socială a adolescenților [4, p. 51, 52].

O analiză comparativă la nivelul lotului de adolescenți, în funcție de dimensiunea de gen, ne permite să afirmăm, în ceea ce privește anxietatea, că nivelul ridicat de anxietate se întâlnește la 12,70% din adolescente și 4,90% din adolescenți [45]. Testul T-student pune în lumină existența diferențelor semnificative statistic pentru anxietate între rezultatele adolescenților ($M=1,69$) și cele ale adolescentelor ($M=1,84$) ($T=2,088$, $p \leq 0,05$) cu medie mai mare în rândul adolescentelor. Vom evidenția aici că adolescentele sunt mai anxioase comparativ cu adolescenții. Presupunem că anxietatea ridicată a adolescentelor reiese din specificul și caracteristicile vârstei adolescente, fiind apreciată ca cea mai complexă etapă de dezvoltare a individului. Intensificarea anxietății la adolescente este condiționată de sensibilitatea acestora față de multiplele schimbări și modificări biologice, cognitive, emoționale și sociale. Considerăm că înclinația către anxietate a adolescentelor depinde de procesul complex de construire și consolidare a identității personale, precum și dobândirea autonomiei și maturității. În plus, vom explica anxietatea ridicată a adolescentelor și prin problemele și dificultățile cu care acestea se confruntă: relațiile cu semenii, cu sexul opus, neînțelegerile și conflictele cu părinții și alegerile cu privire la propriul viitor etc. [4, p. 50 – 56].

În funcție de dimensiunea de vârstă, pentru anxietate consemnăm următoarele: cea mai mare frecvență pentru nivelul ridicat de anxietate se întâlnește la adolescenții de 16 – 17 ani (12,10%), fiind urmați în descreștere de adolescenții de 18 – 19 ani (8,50%) și adolescenții de 14 – 15 ani (5,50%) [4, p. 50 – 56]. Conform testului T-student, identificăm diferențe semnificative statistic între rezultatele adolescenților de 14 – 15 ani ($M=1,72$) și rezultatele adolescenților de 16 – 17 ani ($M=1,90$) ($T=2,074$, $p \leq 0,05$), și între rezultatele adolescenților de 16 – 17 ani ($M=1,90$) și rezultatele celor de 18 – 19 ani ($M=1,68$) ($T=2,401$, $p \leq 0,05$), în ambele cazuri cu o medie mai mare la adolescenții de 16 – 17 ani. Evidențiem aici că adolescenții de 16 – 17 ani sunt mai anxioși comparativ cu adolescenții de 14 – 15 ani și cei de 18 – 19 ani. Creșterea anxietății odată cu vârsta poate fi explicată prin provocările privind propriul viitor, pregătirea pentru examenele de bacalaureat etc. [4, p. 50 – 56].

Frecvențele pentru stările depresive la adolescenți sunt ilustrate în figura 2.

Fig. 2. Distribuția rezultatelor privind variabila stările depresive la adolescenți

Figura 2 ilustrează că peste jumătate din adolescenți (53,10% și 2,10%) experimentează nivelurile moderat și ridicat de stări depresive. Stările depresive resimțite în nivelul moderat și ridicat la adolescenți le apreciem ca fiind negative și disfuncționale pentru că sunt asociate cu

multiple probleme emoționale și de comportament, diminuarea stimei față de propria persoană și a încrederii în sine, socializare defectuoasă cu cei din jur (semenii și adulții), precum și pierderea interesului pentru învățare și alte activități [6, p. 253].

În continuare, vom calcula, cu scopul stabilirii interrelației între anxietate și stările depressive, coeficientul de corelație Pearson. Coeficientul de corelație și pragul de semnificație sunt indicați în tabelul 1.

Tabelul 1. Calculul coeficientului de corelație Pearson pentru anxietate și stările depressive

<i>Variabilele asociate</i>	<i>Coeficientul de corelație</i>	<i>Pragul de semnificație</i>
Anxietate/stările depressive	$r=0,358$	$p \leq 0,01$

Coeficientul de corelație și pragul de semnificație din tabelul 2.3 confirmă existența interrelației între anxietate și stările depressive ($r=0,358$, $p \leq 0,01$). Adolescenții cu nivel ridicat de anxietate prezintă stări depressive de intensitate pronunțată [5, p. 61].

Comparând frecvențele pentru stările depressive, în funcție de dimensiunea gen pentru nivelul ridicat de stări depressive, vom puncta că adolescentele se caracterizează prin frecvențe mai mari (7,90%), în timp ce frecvențele adolescenților sunt: 2,80%. Deși nu există diferențe de gen în manifestarea stărilor depressive la adolescenți, adolescentele prezintă o frecvență evident mai mare pentru stările depressive decât adolescenții. Vom asocia dispoziția mai proastă și sentimentele de deznădejde ale adolescentelor cu o vulnerabilitate mai mare la maturizarea biologică și la schimbările psihosociale. Stările depressive ale adolescentelor pot fi provocate de variatele experiențe ale vieții, în fața cărora acestea se simt copleșite [6, p. 252 – 256]. Investigarea modului de manifestare a nivelului ridicat a stărilor depressive la adolescenți în funcție de dimensiunea vârstă ne permite să evidențiem următoarele: acesta predomină la adolescenții de 16 – 17 ani (10%), în timp ce 1,10% din adolescenții de 14 – 15 ani și 4,50% din adolescenții de 18 – 19 ani prezintă acest nivel. Experiența stărilor depressive intense este caracteristică adolescenților de 16 – 17 ani. Astfel, rezultatele privind stările depressive, în funcție de dimensiunea vârstă se pot raporta la cele stabilite pentru anxietate [6, p. 252 – 256].

Rezumând cele expuse, pentru emoțiile negative vom formula următoarele concluzii, care vin să caracterizeze și să explice experiențele emoționale trăite de adolescenți:

Pentru adolescenții din lotul experimental sunt definitorii trăirea mai multor emoții negative, cum ar fi anxietatea și stările depressive. Emoțiile enunțate condiționează durere psihologică temeinică prin trăirea îngrijorărilor, neliniștilor, fricilor, agitației și a nesiguranței, persistența continuă a gândurilor autoacuzatoare, triste, negative și pesimiste, responsabilitate excesivă, adaptare dificilă la condițiile și circumstanțele de viață, eschivarea de la anumite acțiuni, comunicare prudentă și deficientă cu cei de o seamă și cu adulții. *Experimentarea emoțiilor negative la adolescenți în așa fel le considerăm disfuncționale din moment ce afectează starea de bine emoțională și psihosocială a acestora* [5, p. 77].

În ceea ce privește dimensiunea de gen, vom menționa că adolescentele resimt anxietatea mai puternic comparativ cu adolescenții. Trăirea anxietății mai intens de către adolescente este condiționată de particularitățile adolescenței: amplele schimbări biologice, cognitive și psihosociale, precum și de fragilitatea mai mare a adolescentelor în fața principalelor sarcini de dezvoltare. Importante diferențe de vârstă stabilim și pentru anxietate. Anxietatea are cea mai ridicată intensitate în rândul adolescenților de 16 – 17 ani. Vom asocia schimbările în anxietate cu caracteristicile biologice, psihice și sociale, ce delimitează etapa finală a adolescenței și determină intrarea într-o nouă etapă de dezvoltare – vârstă tânără care vine cu noi provocări, opțiuni, responsabilități și îndatoriri [5, p. 77].

Manifestarea unor emoții cu valență negativă condiționează instaurarea și prezența celorlalte. Sfera emoțională a adolescenților cu anxietate este completată cu trăirea stărilor depressive [5, p. 77].

BIBLIOGRAFIE

1. GOLU, F. *Manual de psihologia dezvoltării. O abordare psihodinamică*. Iași: Polirom. 2015. 344 p. ISBN 978-973-46-5627-1.
2. GOLU, F. *Psihologia dezvoltării umane*. București: Universitară. 2010. 315 p. ISBN 9789737498656.
3. PAPALIA, D., WENDKOS OLDS, S., DUSKIN FELDMAN, R. *Dezvoltarea umană*. Tr. de A. Mîndrilă-Sonetto București: Trei. 2010. 832 p. ISBN 978-973-8471-414-0.
4. STANCIU, M., RACU, Iu. Demersul experimental al anxietății la adolescenți. În: *Revista Univers Pedagogic*. Nr. 73 (3). Chișinău: Centrul Editorial Univers Pedagogic. 2022. p. 50 – 56. ISSN 1811-547.
5. STANCIU, M. Emoțiile negative la adolescenți și modalități de diminuare. Chișinău. 2023. Teză de doctor în psihologie. C.Z.U: 159.922.8(043.3).
6. STANCIU, M. Studiul experimental al stărilor depresive la adolescenți. În: *Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor*. Vol. 20. Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă” 2022. p. 252 – 256 .ISBN 978-9975-46-420-8.